

Fremsat den 16. november 2018 af Christian Juhl (EL), Eva Flyvholm (EL), Henning Hyllested (EL),
Rasmus Vestergaard Madsen (EL) og Søren Søndergaard (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om forbud mod import af varer fra israelske bosættelser

Folketinget pålægger regeringen at foretage de nødvendige lovgivningsmæssige og administrative initiativer med henblik på at indføre et forbud mod import af varer fra de ulovlige israelske bosættelser.

Bemærkninger til forslaget

Beslutningsforslaget skal ses i forlængelse af Folketingets vedtagelse nr. V 30 fra 2018 og nr. V 53 fra 2016. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2017-18, tillæg G, nr. V 30, vedtaget under F 9 om investeringsforeningers og kommuners investeringer i virksomheder med aktiviteter i ulovlige bosættelser, og Folketingstidende 2015-16, tillæg G, V 53, vedtaget under F 25 om situationen på Vestbredden.

Den israelske besættelse af Palæstina, der har stået på i et halvt århundrede, er igen og igen blevet erklæret ulovlig i henhold til international lov. Under hele besættelsen har den israelske stat haft en ekspansiv bosættelsespolitik, hvor staten har tilskyndet israelere til at bosætte sig i de besatte områder. Adskillige FN-resolutioner bekræfter, at israelske bosættelser overtræder folkeretten.

Senest erklærede FN's sikkerhedsrådsresolution 2334 fra 2016, at bosættelserne er ulovlige, en klar overtrædelse af folkeretten og en forhindring for en tostatsløsning. Sikkerhedsrådet har krævet, at Israel straks og fuldstændig standser alle bosættelsesaktiviteter. Et bredt flertal i Folketinget har ligeledes haft en mangeårig politik om, at Israel skal stoppe sin bosættelsespolitik, og at israelske bosættelser ikke skal legitimeres eller have forbedret deres økonomiske muligheder gennem politiske aftaler og offentlige eller private engagementer.

Den israelske bosættelsespolitik har ifølge Amnesty International ført til et hav af menneskerettighedskrænkelser, herunder ødelæggelse af titusinder af palæstinensiske hjem, hundredtusinder af tvangsforflytninger og ulovlig israelsk kontrol med palæstinensiske naturressourcer som vand og jord (»Amnesty International: Forbyd import af varer fra israelske bosættelser«, Amnesty International Danmark, den 7. juni 2017).

Den israelske ngo B'Tselem vurderer, at omkring 600.000 israelere bor i bosættelser, og at bosættelserne kontrollerer omkring 40 pct. af Vestbredden og 63 pct. af område C (»Settlements«, B'Tselem, den 11. november 2017). Til trods for den internationale fordømmelse fortsætter Israel udvidelsen af og støtten til bosættelserne. Handel med bosættelserne styrker deres økonomi og understøtter deres levedygtighed og mulighed for ekspansion og dermed også deres indvirkninger på det palæstinensiske samfund (»UN rights office issues report on business and human rights in settlements in the occupied Palestinian territory«, The Office of the High Commissioner for Human Rights (UN Human Rights), den 31. januar 2018).

Der findes ikke præcise opgørelser over omfanget af varer fra israelske bosættelser, der eksporteres til EU. I 2012 oplyste Israel, at der eksporteres bosættervarer til EU for omtrent 300 mio. dollar årligt, hvilket svarer til, at EU importerede for mere end 100 gange så meget pr. israelsk bosætter end pr. palæstinenser (»Trading Away Peace: How Europe helps sustain illegal Israeli settlements«, APRODEV m.fl.,

2012). Andre har estimeret, at eksporten fra bosættelserne er langt mere omfangsrig (»'Made in Israel' – EU Court Allows Duties on Products from the Settlements«, Spiegel.de, den 25. februar 2010).

EU er Israels vigtigste handelspartner, og en udvidet associeringsaftale betyder, at produkter fra Israel får en favorabel toldbehandling, jf. Fødevarestyrelsens faktaark med spørgsmål og svar i relation til »Fortolkende meddelelse om oprindelsesangivelse for varer fra de områder, der har været besat af Israel siden juni 1967«. Den gunstige toldbehandling gælder dog ikke varer produceret i bosættelserne. Dette forsøges reguleret ved krav om, at postnummer og område, hvor varen har sin oprindelsesberettigede fremstilling, oplyses (»Import fra Israel«, SKAT, den 9. august 2012).

I 2015 indførte EU en mærkningsordning, der betyder, at en række varer fra ulovlige israelske bosættelser ikke må deklareres som »Made in Israel«, men skal deklareres som lavet i israelske bosættelser, jf. Fødevarestyrelsens fact sheet nævnt ovenfor. Flere lande, heriblandt Danmark, har endvidere indført en frivillig mærkningsordning for producenter på de vareområder, hvor der ikke er et krav om obligatorisk mærkning.

Amnesty International opfordrede i 2017 til at stoppe al import fra de israelske bosættelser, da Amnesty International ikke finder, at mærkningsordningerne er nok, og fordi handel med varer fra israelske bosættelser har været medvirkende til årtiers krænkelser af menneskerettighederne, jf. artiklen fra Amnesty International Danmark nævnt ovenfor og »Ban Israeli Settlements Goods Campaign – Frequently Asked Questions«, Amnesty International UK, september 2017).

Efter forslagsstillernes opfattelse bør der straks indføres et dansk forbud mod import af bosættervarer, idet handel med varer fra bosættelserne understøtter bosættelserne økonomisk, hvilket muliggør deres ekspansion og derved er medvirkende til krænkelser af palæstinenserne rettigheder. Så længe Danmark tillader import af bosættervarer, er det efter forslagsstillernes opfattelse at betragte som en implicit anerkendelse af og assistance til bosættelserne. Som beskrevet ovenfor har Danmark en international forpligtelse til ikke at understøtte eller assistere ulovlige israelske bosættelser, hvilket er bekræftet af et bredt flertal i Folketinget.

Alle lande har pligt til at sikre respekten for international humanitær lov og menneskerettighederne. Det gælder også, når det kommer til forpligtelsen til ikke at understøtte eller assistere Israels bosættelsespolitik.

Hvorvidt enkelte EU-medlemslandes forbud er gyldige inden for EU-retten, er omdiskuteret. Udenrigsminister Anders Samuelsen har i et svar til Folketinget oplyst, at handelspolitikken er EU-enekompetence, og at et importforbud kun kan gennemføres i EU-regi, jf. Europaudvalget, alm. del – svar på spørgsmål 268, folketingsåret 2017-18. Professor i

international ret og nuværende dommer ved Den Internationale Domstol i Haag James Crawford vurderede i 2012 i en juridisk udredning om tredjelandes pligt i forhold til bosættelserne, at EU-lande godt kan forbyde import af bosættervarer inden for EU-retten med henvisning til forbud af hensyn til den offentlige orden som beskrevet i Rådets forordning (EF) nr. 260/2009 af 26. februar 2009 om den fælles importordning («Third Party Obligations with respect to Israeli Settlements in the Occupied Palestinian Territories – Opinion», James Crawford, 2012).

I sommeren 2018 var der ved den første afstemning i det irske senat flertal for et forslag om, at salg og køb af varer fra israelske bosættelser skal være forbudt i Irland. Forslaget

skal nu behandles færdigt i senatet. Derefter skal det behandles i det irske underhus, hvor der også skal være flertal, før det kan træde i kraft. En embedsmand fra Europa-Kommissionen (DG Handel) har udtalt, at vedtagelsen vil stride mod EU-retten («State in firing line if ban on Israeli settlement imports passes», *Irishtimes.com*, den 15. september 2018). Udfaldet af en eventuel EU-sag mod den irske stat er dog selvsagt uvis.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at EU ikke skal forhindre Folketinget i at overholde international humanitær lov, og at et eventuelt hensyn til EU's handelspolitik ikke skal stå over hensynet til menneskerettigheder.

Skriftlig fremsættelse

Christian Juhl (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om forbud mod import af varer fra israelske bosættelser.

(Beslutningsforslag nr. B 43)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.